

Rusnes, Sverre
(Eilifsen - sak) *(Grunn. 44 Norge)*
 Wi en 27/1 1982. 3101
 Herr stud.jur.

107860

Trondheimsveien 191, Oslo 5.

Kjære unge student !
 Min beste takk for brev av 23 ds. !

Ja, jeg tenker nok ofte på artikkelen, men venter ikke på "gent" på Deres artikkel. Men jeg er klar over det beundringsverdige arbeid redaktør Hauge-
 rud og hans medarbeidere utfører for det formål som de har. Jeg sender
 ham en gjenspart av dette brev til dem.
 Min beste takk fordi også de interesserer dem for denne del av vårt
 lands historie.

Ja, jeg tenker ofte på denne uhyggelige saken mot Eilifsen. Uhyggelig
 også fordi vi måtte gjøre bruk av Reichskommissars folkerettslige rett
 til å dispensere fra grunnloven. Noe som kom til uttrykk i lovens saa-
 kalte Irismbol. Men vi alle som hadde med saken å gjøre haapet jo på
 benådning. Fra Føreren eller ferbovens side.
 Siden mista jeg min del som saa perifer, at jeg ikke har tatt den med i
 min redagjefelse for alle mitt forhold som justisminister 1940 - 1945.
 Jeg måtte jo bare få besørget utkast til loven i departementets lov-
 avgjøring. Så ble det politiets og sardomstolens sak, inntil vi kom til
 sørsmaalet om benådning. Som i første haand måtte avgjøres av Føreren.
 Jeg husker at Tharua på slottet da han skulle paraferre loven underskreve
 av Føreren nevnte, at dette var vel nødvendig.
 Da jeg sa dem opplysninger husket jeg ikke annet om lovens redaksjon enn
 at vi hatten telefonisk advaret oss mot å gi loven. No kann jeg gi følgen-
 de tillegg opplysninger :

1. Morgenen etter at dommen var avsagt og "straffen" fullbyrdet ble
 hele det norske politi i Oslo og Aker innkalt og stillet opp, hvor
 husker jeg ikke. Jeg var ikke til stede. General Kevliess gjorde så
 rede for hva som var skjedd, og sa ordre til at de som heretter ville
unngåte å lystrø ordre skulle bli stående på linjen, de andre tre e
 skritt fram. Ingen ble stående, de treadte alle fram. (Eller kanskje
 led befalingen motsatt. Det husker jeg ikke lenger. Men iallfall ble
 alt sett på som i orden.
 Om dette opptrin, saa da mange andre enn jeg kunne opplyse bl.a. poli
 tiets ansatte- og tjenestemenn. Det viser hvor alvorlig tyskerne saa
 på situasjonen høsten 1943.
2. Fra den tid ble jeg på mitt kontor oppsøkt av stabssjefen i Germans

44 Norge. Han meddelte meg at det var oppstaatt et tillitskrise, paa den ene siden Terboven paa den annen side Føreren og regjeringen. Han la fram et forslag til en ny regjering uten Føreren. Jeg husker at jeg sa paa listen over de nye menn, men vil ikke påstå hvem jeg saa som ny ministerpresident. Iallfall ikke meg! Jeg husker bare at landbruksminister skulle være en bonde fra Nordmøre, jeg kjente ikke - og husker ikke navnet - men han tilhørte en særlig radikal krets paa Nordmøre, ledet av en som hadde skrevet meget i avisen i Kristiansund. Heller ikke dennes navn husker jeg.

3. Videre - etter at jeg hadde talt med dem og nevnt at Væbotten hadde motsatt seg aa gi en slik lov, hadde jeg en lang samtale med Væbotten i juni sistl. Han husket langt bedre enn meg. Vi hadde ikke bare talt sammen i telefonen. Jeg hadde tilkalt Væbotten som før hadde vært byråsjef, i Lovavdelingen (noe som den gang krevet store kvalifikasjoner). Han hadde erklært seg uenig i en saadan lov. Jeg hadde svart: "Ja, jeg er like dypt uenig som deg, men det fins ingen annen vei". Da tilkalte jeg sekretær i Lovavdelingen Tank (sønn eller sønnerdatter av Yngvar Nielsen og medlem av NS) og redegjorde for ham situasjonen og ba ham lage et lovutkast. Tank svarte, at dette kunne han ikke gjøre av hensyn til sin samvittighet. Jeg lot ham aa uten videre saa, hva Væbotten var forundret over. Derpaa tilkalte jeg lovavdelingens ekspedisjonssjef (som vel ogsaa var justisraad). Han - Kjære Larsen - var paa ferie og i stedet møtte som vikar Hasle. Væbotten kunne meddele, at Hasle kom og medbragte 3 pistoler som han la fram, en til seg, de to andre til Væbotten og meg. Han mente aapenbart at vi måtte skyte oss eller gi loven. Han protesterte ikke paa annen vis. Min mening var at aa skyte seg ville være uten enhver betydning. Det ville slutt ikke hindre Terboven. Han ville tvært overta all administrasjon i Norge, skyte mange iler i politiet og sende hele det norske politi til konsentrasjonsleir i Tyskland paa samme måte som skjedd med det danske politi. Derfor altsaa, som ville være sikker - ja, sikkerer dersom vi skjøt oss. Tyskerne var sikkert mer redd for situasjoner i Norge enn i Danmark.

Lette er hva jeg vet, jeg tror ikke jeg tar feil eller rucker feil. Hva no gjelder min meget gode venn Væbotten saa er han meget syk (hjerte og hjerte med lange sykeleier), han har flere barn bl. a. en sønn i kirkedepartementet, underdirektør der, saavidt jeg husker. Jeg hilste ogsaa paa ham ved besøket hos Væbotten. Jeg ba dem - kjære - stryke Schiedermairs navn i deres artikkel. Han ba om det av hensyn til sin familie i Tyskland. Den østtyske prosse

ville sørge for store ubehageligheter for ham og hans familie
Som derfor har gjort.

Vasbotten med familie vil sikkert ikke være bedre stillet hva
norsk presse gjelder. Og som sagt, han er meget syk. Men han husket
meget bedre enn jeg. Og han er aa stole paa. Fullt ut som medlem
av Høyesterett - senere Innenriksminister - han fikk bare 20
aars "dom". Det fantes fler formildende omstendigheter. Og han
redigerte siden - etter aa være blitt "sluppet løs." verket "Nor-
ges Lover" (De vil finne hans navn der).

Jeg kan ikke be Dem oppsøke Vasbotten. Hadde nettopp brev fra min
venn og sendte mitt svarbrev med takk for jeg fikk Deres brev.
Jeg tror ikke han har forbindelse med Haugerud eller INO.

Jeg vet ikke hvorledes vi skal orone det, saa at ogsaa
opplysningene i punkt 3 kommer fram. Vasbotten er saa absolutt et
noli me tangere! Syk som han ogsaa er! Jeg hørte av ham at Hasle
er død. Han var jo siden ogsaa formann i sårdomstoler og avsa
ogsaa slike dommer som overfor Eilifsen. Nei, jeg vet virkelig ikke
Kunne de kanskje nevne at en høyesterettsdommer var til stede
ved nevnte anledning! Eller paa annen maate unnga navns nevnelser!
Jeg - eller rettere mine nærmeste - kommer jo ikke unna. Og per-
sonlig staar jeg inne for hva jeg har gjort. Ogsaa ved dette
høve !

Jeg har hermed viste Dem kjære den største tiltit. Og vil
De raadslaa med redaktør Haugerud om saken. En for NS forsaavidt
uhyggelig sak. Jeg har nettopp bedt en annen fengselskamarat
Tunestveit om aa oppta forbindelse med Haugerud og INO. Men det
er mange som helst vil glemme.

Vil De være saa vennlig svare meg paa mitt brev. Hadde tenkt aa
telefonere, men det strekker saa daarlig til. No har jeg skrevet
i stor hast! Og jeg har ellers nok aa gjøre her hos min kjære
komle fru Pauline (min venninne fra 1930, men forsaavidt upoli-
tisk).

Mine vennlige hilsener og ønsker.

Deres forbundne

Kjæsew redaktør Haugerud !

Dette uten et ord til Dem. De vil
forstå! Men med min hjertelige takk
for hilsen.

